

خورشید

خورشید به معنای **آفتاب** است. از آن در بابهای **طهارت**، **صلات** و **نکاح** سخن رفته است.

فهرست مندرجات

- ۱ - مطهر بودن خورشید
- ۱.۱ - شرایط پاک‌کنندگی خورشید
- ۱.۲ - احکام خورشید
- ۲ - پانویس
- ۳ - منبع

مطهر بودن خورشید

خورشید از **مطهرات** است که با شرایطی اشیا **نجس** شده زیر را پاک می‌کند: **زمین** و اشیای غیر منقول، چون **ساختمان** و چیزهایی که در آن به کار رفته، مانند **درو پنجره** و حتی میخی که به **دیوار** کوبیده شده است.
سنگ، **خاک**، **گل** و مانند آن که بر روی زمین است **حکم** زمین را دارد و با برداشتن از روی زمین حکم سایر منقولات را پیدا می‌کند. **درختان** و **گیاهان** قبل از **چیدن** نیز همین حکم را دارند.
ثبوت حکم نسبت به **میوه** بر **درخت** محل بحث است. از منقولات، **حصیر** و **بوریا** نیز بنا بر **مشهور** ملحق به زمین‌اند. خورشید، اشیای یاد شده را که به **بول** یا بنا بر **مشهور** هر **نجاست مایع** یا **جامد دیگری** که **عین** آن زائل شده و رطوبتش باقی مانده، **نجس** شده باشد، پاک می‌کند.^[۱] بنا بر قول **مشهور** پاک‌کنندگی خورشید در موارد یادشده همچون پاک‌کنندگی **آب**، مطلق است و اختصاص به جهتی خاص ندارد. قول مقابل **مشهور**، حصول **طهارت** از حیث **جواز سجده** بر آن است نه جهات دیگر از قبیل زدن دست تر بر آن.^[۲]

← شرایط پاک‌کنندگی خورشید

خورشید با شرایط زیر اشیای یاد شده را پاک می‌کند:

۱. **خشکی نجاست** مستند به **تابش** خورشید باشد و بین شیء نجس و خورشید مانعی وجود نداشته باشد؛ بنا بر این، تابیدن خورشید از پس ابر بر شیء نجس، آن را پاک نمی‌کند، مگر آنکه **ابر**، نازک باشد و عرفاً مانع محسوب نگردد. همچنین خورشید به تنهایی چیز نجس را **خشک** کند؛ بنا بر این اگر شیء نجس به وسیله خورشید و **باد** خشک شود، پاک نمی‌گردد، مگر آنکه باد به قدری کم باشد که عرفاً نگویند در خشک کردن چیز نجس تأثیر داشته است. در اینکه خشک شدن چیز نجس با انعکاس **نور** خورشید از مثل آینه موجب پاک شدن آن است یا نه، اختلاف است.
۲. **زوال عین نجاست** قبل از تابیدن آفتاب؛ بنا بر این، نجاستهایی همچون **خون** که با خشک شدن، **جرم** آن باقی می‌ماند مشمول این حکم نیست.
۳. **تر بودن شیء نجس**. در صورت خشک بودن آن، بنا بر **مشهور** میان **متأخران** اگر با آب، تر شود و سپس خورشید آن را خشک کند پاک می‌گردد.^[۳]^[۴]^[۵]

← احکام خورشید

خورشید همان گونه که ظاهر زمین را پاک می‌کند باطن آن را نیز که متصل به ظاهر نجس آن است با تابیدن بر آن و خشک کردن پاک می‌گرداند.^[۶]^[۷]^[۸]
تخلی رو به قرص خورشید و **ماه** در فضای باز در صورتی که حائلی بین **عورت** و خورشید یا ماه وجود نداشته باشد بنا بر **مشهور** **مکروه** است.^[۹] چنان که **آمیزش** در برابر خورشید بدون **ساتر** و **مانع** مکروه است.^[۱۰]
وضو گرفتن با **آب طرف گرم** شده با **آفتاب** بنا بر **مشهور** **کراهت** دارد.^[۱۱]
خورشید گرفتن سبب **وجوب** نماز آیات می‌شود.
خواندن نماز مستحب هنگام **طلوع** یا **غروب** خورشید **کراهت** دارد.^[۱۲]^[۱۳]
وقت نماز ظهر هنگام **زوال** خورشید است.
در اینکه **غروب شرعی** با پنهان شدن قرص خورشید از افق محقق می‌شود یا با ناپدید شدن سرخی **مشرق** اختلاف است. **مشهور** قول دوم است.^[۱۴]

پانویس

۱. ↑ مستمسک العروة، ج ۲، ص ۷۵-۸۶.
۲. ↑ جواهر الکلام، ج ۶، ص ۲۵۲-۲۵۸.
۳. ↑ جواهر الکلام، ج ۶، ص ۲۶۰.
۴. ↑ جواهر الکلام، ج ۶، ص ۲۶۳-۲۶۶.

- ↑ جواهر الكلام، ج ٢، ص ٨٢-٨٦
- ↑ جواهر الكلام، ج ٦، ص ٢٦٠-٢٦٦
- ↑ جواهر الكلام، ج ٦، ص ٢٦٤-٢٦٦
- ↑ جواهر الكلام، ج ٢، ص ٨٢-٨٦
- ↑ الحدائق الناضرة، ج ٢، ص ٧٣-٧٤
- ↑ العروة الوثقى، ج ٥، ص ٤٩٠
- ↑ جواهر الكلام، ج ١، ص ٣٣٠
- ↑ جواهر الكلام، ج ٧، ص ٢٨٢
- ↑ جواهر الكلام، ج ٧، ص ٢٩٩
- ↑ جواهر الكلام، ج ٧، ص ١٠٦-١٠٩

منبع

فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام، ج ٣، ص ٥٢٧-٥٢٩

رده‌های این صفحه : احکام طهارت | فقه | نکاح